

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1043/14-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení	Základní škola a mateřská škola, Brno, Horníkova 1, příspěvková organizace
Sídlo	Horníkova 1, 628 00 Brno
E-mail právnické osoby	mshornikova@zshornikova.cz
IČO	48512575
Identifikátor	600107957
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Romanem Burdou, ředitelem
Zřizovatel	Statutární město Brno, Městská část Brno-Líšeň
Místo inspekční činnosti	Poláčkova 13, Brno Horníkova 1, Brno
Termín inspekční činnosti	23. až 25. září 2014

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti řediteli Základní školy a mateřské školy, Brno, Horníkova 1, příspěvková organizace (dále „škola“) dne 23. září 2014.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola, Brno, Horníkova 1 v souladu s údaji uvedenými ve školském rejstříku vykonávala činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny. Inspekční činnost byla realizována v MŠ.

V době inspekce MŠ vzdělávala 169 dětí v sedmi třídách. Tři z nich se nacházely v samostatné budově na ulici Poláčkova 13, další čtyři byly od 6. ledna 2014 zřízeny v přízemí budovy ZŠ na ulici Horníkova 1. Z celkového počtu dětí bylo 38 v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, z toho 5 ji mělo odloženou. 11 dětí dosáhne věku 3 let v průběhu školního roku 2014/2015.

Předškolní vzdělávání probíhalo podle *Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání* (dále „ŠVP PV“) a jeho realizaci zajišťovalo 16 pedagogů včetně 2 asistentek pedagoga. Vzdělávací nabídka byla doplněna dalšími aktivitami (např. canisterapie, pobyt v solné jeskyni, předplavecký výcvik, výtvarný kroužek, angličtina). MŠ byla otevřená integraci dětí se zdravotním postižením i cizinců a cíleně pro ni vytvářela vhodné podmínky. Zajišťovala tím rovné příležitosti při vzdělávání. Významně k tomu přispívala i přítomnost asistentů pedagoga, jejich součinnost s učitelkami a systematická spolupráce se školskými poradenskými zařízeními. Ve školním roce 2014/2015 formou individuální integrace MŠ vzdělávala 2 děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“).

Provoz MŠ byl od 6:30 do 16:30 hodin a měsíční úplata za předškolní vzdělávání činila 550,- Kč.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ředitel školy, který nastoupil do funkce v září 2013, řešil náročné úkoly spojené se zřízením dalšího pracoviště MŠ. Měl velmi dobrý přehled o potřebách MŠ. Promyšleně zvolil priority a prostřednictvím kontrolních vstupů a pravidelných schůzek vedení zajišťoval vytvoření vhodných podmínek pro vzdělávání. Ve spolupráci se zřizovatelem se mu v nově vzniklých třídách MŠ i přilehlých prostorách podařilo vytvořit funkční prostředí k realizaci ŠVP PV. Třídy na obou pracovištích MŠ byly dostatečně prostorné, působily harmonicky. Funkční dětský nábytek byl promyšleně uspořádán tak, aby vyhovoval nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Vybavení pomůckami materiálem a hračkami bylo i přes krátkou dobu provozu nových tříd dostatečné, odpovídalo počtu dětí i jejich věku a umožňovalo realizaci ŠVP PV. Vše bylo umístěno v dohledu a dosahu dětí. Interaktivní tabule v jedné ze tříd významně přispívala k rozvoji informační gramotnosti. Úroveň vybavení školních zahrad jednotlivých pracovišť byla rozdílná. Zatímco na ulici Horníkova bylo vybavení bez závad, zajišťovalo bezpečné a podnětné prostředí pro rozvoj pohybových dovedností u dětí, na pracovišti Poláčkova byly zjištěny nedostatky, ke kterým ředitel neprodleně přijal potřebná opatření. Zajistil odbornou kontrolu herních prvků a do doby jejich opravy a zakrytí pískoviště zamezil jejich používání dětmi. Ostatním oblastem bezpečnosti a ochrany zdraví dětí škola věnovala dostatečnou pozornost, což se projevilo v dlouhodobě nízké míře úrazovosti.

Zatím se mu nepodařilo zabezpečit optimální personální obsazení v nově vzniklých třídách MŠ. Z celkového počtu pedagogů (8) byly 3 učitelky nekvalifikované, z toho 2 si odbornost již doplňovaly. Velká část z nich měla velmi krátkou praxi v předškolním vzdělávání. Na odloučeném pracovišti zabezpečovalo vzdělávání 6 pedagogů, z toho 1 bez odborné kvalifikace. Ředitel zpracoval plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,

ve kterém dobře identifikoval potřeby MŠ a stanovil konkrétní témata jejich profesního rozvoje. Zabezpečil vedení dokumentace v rozsahu stanoveném právními předpisy. Zjištěné formální nedostatky, které se týkaly písemné dohody se zákonnými zástupci dětí o jejich docházce do MŠ, výjimky z nejvyššího počtu dětí povolené zřizovatelem školy a školní matriky MŠ, ředitel odstranil v průběhu inspekční činnosti a přijal účinná opatření k zamezení jejich opakování. Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání uplatňoval kritéria i postupy, které jim zajišťovaly rovný přístup ke vzdělávání. Kompetence spojené s organizováním, vedením a kontrolou pedagogického procesu na jednotlivých pracovištích delegoval na jmenovanou zástupkyni ředitele a vedoucí učitelku. Snížením míry vyučovací povinnosti jim vytvořil vhodné podmínky pro jejich činnost a jasně jim vymezil kompetence v pracovních náplních. Úroveň jejich práce však byla rozdílná. Na pracovišti Poláčkova scházela ze strany vedoucí učitelky dostatečná metodická podpora učitelům, která spolu s jejich velmi nízkou účastí na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků měla nepříznivý dopad na průběh vzdělávání. Ke zvyšování odborné úrovně učitelek na tomto pracovišti nepřispívala ani jednání pedagogické rady, která se zaměřovala více na řešení organizačních záležitostí, než na projednávání opatření týkajících se vzdělávací činnosti MŠ. Málo účinná byla také kontrolní a hospitační činnost, kterou vedoucí učitelka pravidelně realizovala. Z jejich zápisů vyplynulo, že nestanovovala závěry ani doporučení pro zkvalitňování pedagogického působení učitelek. Zástupkyně ředitele, která byla ve funkci od ledna 2014, z důvodu krátké doby činnosti pracoviště Horníkova zjišťovala úroveň práce svých kolegyň pouze krátkodobými vstupy. Měla dobrý přehled o kvalitě jejich pedagogické práce a efektivně ji podporovala prostřednictvím jednání pedagogické rady a vzájemných konzultací.

V posuzované oblasti převažoval funkční stav.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu

Podkladem pro vzdělávání byl ŠVP PV s motivačním názvem „Zvědavými krůčky do světa“. Na něj navazující třídní vzdělávací program, obsahoval dobře zvolené vzdělávací cíle k rozvíjení kompetencí dětí. Plánované činnosti však většinou směřovaly více k naplnění motivačního tématu, než stanovených záměrů. Náročnost nabízených činností byla pro všechny děti stejná, nevycházela z jejich individuálních potřeb. Příčinou bylo, že záznamy o dětech nebyly v některých případech úplné a neobsahovaly závěry směřující k vyrovnávání případných nerovnoměrností v jejich vývoji. Příznivý vliv na průběh i výsledky vzdělávání mělo věkově smíšené složení tříd, které vyváželo vhodné prostředí pro spontánní sociální učení a napomáhalo k rozvíjení prosociálních dovedností dětí. Přítomnost rodičů ve třídách v době zvykání dětí na docházku do MŠ vhodně podporovala psychosociální klima.

Hlavní záměr školy, kterým je vést děti k samostatnému zkoumání, poznávání, objevování, jednání a následnému řešení vzniklých situací se dařilo lépe naplňovat na pracovišti Horníkova. Metody, které zde většina učitelek při vzdělávání využívala, více podporovaly aktivní učení dětí. Pestrá vzdělávací nabídka jim umožňovala uplatňovat vlastní zkušenosti a samostatně se rozhodovat při volbě činností. Vstřícná vzájemná komunikace a vřelý přístup učitelek k dětem vytvářel ve třídách klidné prostředí pro vzdělávání. Na pracovišti Poláčkova vzájemnou provázanost řízených a spontánních aktivit omezoval převážně frontální způsob vzdělávání. Motivace k činnostem zde byla navozována především zvnějšku. Vzdělávání formou předávání hotových poznatků, nevytvářelo příležitosti k radosti z objevování, zkoumání a experimentování. Vzdělávací nabídka byla málo

rozmanitá a dostatečně nerespektovala individuální potřeby a možnosti dětí. Častým poučováním a vysvětlováním učitelé omezovali jejich samostatné rozhodování. Byli však většinou laskaví a vstřícní k dětským potřebám a přáním. Často je chválili a povzbuzovali, a posilovali tím jejich sebedůvěru. Pozitivně lze hodnotit zajištění vzdělávání dětí se SVP. Asistentky pedagoga jim poskytovaly individuální podporu, která vycházela z jejich možností a potřeb. Vzdělávání bylo významně podpořeno používáním účinných kompenzačních prostředků k rozvoji komunikativních dovedností např. znak do řeči, sociální čtení. Vhodně byly využity piktogramy, různé obrázky a didaktické pomůcky.

Organizace dne, tak jak byla stanovená ve školní dokumentaci, respektovala psychohygienické potřeby dětí. Dodržovala doporučené intervaly mezi jídly, umožňovala dostatečně dlouhou dobu pobytu dětí venku a respektování individuální potřeby spánku a odpočinku. V některých případech však nebyla dodržována. Na pracovišti Poláčkova byla dětem podávána dopolední svačina dříve a tím byl překročen doporučený tříhodinový interval mezi jídly. V době inspekční činnosti byl také zkracován pobyt dětí venku, což nepodporovalo jejich zdravý vývoj. Na obou pracovištích nebyla plně respektována individuální potřeba spánku a odpočinku. Děti zbytečně dlouho setrávaly na lůžku, přestože nespaly. Méně pozornosti MŠ věnovala kultuře stolování, využívání pitného režimu, upevňování hygienických návyků a dostatečnému větrání a osvětlení prostor, ve kterých pobývaly děti.

V posuzované oblasti byly zjištěny nedostatky, které je možné odstranit.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Výsledky vzdělávání dětí měly celkově dobrou úroveň. Téměř všechny děti dokázaly postupovat podle pokynů, zvládaly jednoduché pracovní úkony, uklízely hračky. Byly samostatné v sebeobsluze, přesto je dospělí při stolování zbytečně obsluhovali. Hygienické návyky měly převážně dobře upevněné, zdvořilostní méně. Většinou dodržovaly pravidla společného soužití, ke konfliktům docházelo pouze ojedinele. V některých třídách si děti při hrách nevěděly rady při řešení běžných situací a problémů. Neuměly se rozhodnout bez pomoci dospělého a zejména mladší děti nedokázaly dostatečně rozvinout společnou hru. Oblasti přípravy na povinnou školní docházku věnovala MŠ dostatečnou pozornost. Děti nejstarší věkové skupiny měly dostatek poznatků a dovedností v předčtenářské, předmatematické a přírodovědné gramotnosti. Při činnostech prokazovaly přiměřené znalosti a dovednosti. Dokázaly se souvisle vyjadřovat, formulovat otázky a odpovídat na ně. Znály množství písní a dětských lidových tanečků. Dokázaly se soustředit při poslechu čtených textů. Znály některá písmena, uměly se i podepsat. Rozlišovaly základní grafické tvary, obrazné symboly a některé číslice. Uměly skládat obrázky z několika tvarů, vyjmenovat číselnou řadu a porovnat počet prvků. Při výtvarném vyjadřování svých představ obratně manipulovaly s běžnými pracovními pomůckami a využívaly různé materiály, neměly však vytvořený návyk správného držení tužky.

MŠ zjišťovala výsledky dětí prostřednictvím nově zavedených formulářů pro pedagogickou diagnostiku. Ty však zatím nebyly v žádné třídě zcela vyplněné, v některých navíc scházely záznamy o vývoji dětí a jejich pokrocích v učení z předchozích školních roků. Učitelky tak neměly dostatek informací k přípravě vzdělávací nabídky podle potřeb a možností jednotlivých dětí. Ani systém celkového hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání nebyl zatím účinný. Hodnocení obsažené ve zprávě o činnosti příspěvkové organizace dostatečně nesloužilo jako podklad ke zlepšování vzdělávacího

procesu a podmínek vzdělávání. MŠ poskytovala zákonným zástupcům dětí informace o výsledcích dětí standardním způsobem, např. formou konzultací nebo na neformálních setkáváních. Výhodou školy pro zajištění odborného poradenského servisu zákonným zástupcům bylo vlastní poradenské pracoviště. Psycholožka poskytovala dle potřeby odbornou poradenskou pomoc rodičům například při řešení výchovných problémů u dětí. Na pravidelných besedách informovala rodiče o problematice školní zralosti. Na základě souhlasu zákonných zástupců prováděla depistáž připravenosti na školní docházku.

MŠ dosahovala požadovaných výstupů podle ŠVP PV a RVP PV, rezervy byly zjištěny v oblasti systematického hodnocení vzdělávacích výsledků.

Závěry

- a) *Díky kvalitní spolupráci se zřizovatelem se škole se podařilo výrazně navýšit počet míst v MŠ. Jako velmi přínosnou hodnotila ČŠI přítomnost rodičů ve třídě v době adaptace dětí na docházku do MŠ. Pozitivem byla také otevřenost školy ke vzdělávání dětí se SVP.*
- b) *V činnosti MŠ byly zjištěny nedostatky, které ředitel školy odstranil v průběhu inspekční činnosti. Týkaly se:*
 - *školní matriky,*
 - *písemných dohod se zákonnými zástupci dětí o jejich docházce do MŠ*
 - *výjimky z nejvyššího počtu dětí povolené zřizovatelem školy*
 - *odborné kontroly vybavení školní zahrady a zamezení její používání dětmi do doby opravy herních prvků a zakrytí pískoviště.*
- c) *Nedostatky, které vyžadují přijetí opatření k jejich odstranění, se týkaly:*
 - *podpory správné životosprávy u dětí.*
- d) *Rezervy v činnosti MŠ byly zjištěny:*
 - *v oblasti systematického hodnocení vzdělávacích výsledků,*
 - *v odborné pedagogické úrovni vzdělávání na pracovišti Poláčkova.*
- e) *Pro zlepšení činnosti školy ČŠI doporučuje:*
 - *systematicky zjišťovat a zaznamenávat informace pokrocích v učení u dětí, a využívat je pro plánování individualizované vzdělávací nabídky,*
 - *využívat jednání pedagogické rady k metodickému vedení učitelů.*
- f) *Od data poslední inspekční činnosti v roce 2012 došlo k zásadním změnám. Byl jmenován nový ředitel školy a více než dvojnásobně se zvýšil počet tříd MŠ.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje

- do 30 dnů přijetí opatření odstranění nedostatků podle Závěrů písm. c) a zaslání zprávy o odstranění
- do 31. srpna 2015 přijetí opatření ke zlepšení stavu podle Závěrů písm. d).

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. *Zřizovací listina Základní školy a mateřské školy, Brno, Horníkova 1, příspěvkové organizace* úplné znění ze dne 29. ledna 2009, včetně *Dodatku č. 1* ze dne 12. února a *Dodatku č. 7* ze dne 29. ledna 2009
2. *Výpis správního řízení č. j. MŠMT-37625/2013* týkajícího se změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. 22 836/04-21 s platností od 18. září 2013
3. *Výpis z rejstříku škol a školských zařízení* ze dne 9. září 2012
4. *Koncepce rozvoje MŠ Čtyřlístek 2014 – 2017*
5. *Jmenování do funkce ředitele školy s účinností od 1. srpna 2013* ze dne 24. července 2013
6. *Organizační řád školy Školní řád* platný od 1. 9. 2014
7. *Personální dokumentace pedagogických pracovníků působících v MŠ ve školním roce 2014/2015* (doklady o dosažené odborné kvalifikaci, osvědčení o absolvování seminářů v rámci DVPP)
8. *Pracovní doba učitelek - školní rok 2014/2015*
9. *Plán DVPP na školní rok 2014/2015*
10. *Kontrolní a hospitační činnost pro školní rok 2014/2014* ze dne 6. srpna 2014
11. *Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Zvídavými krůčky do světa“ č. j. ZSMH1/301/2014* platný pro období od 1. září 2014 do 31. srpna 2017
12. *Koncepce rozvoje MŠ Čtyřlístek 2014 - 2017*
13. *Tematický plán* vedený ve školním roce 2014/2015
14. *Plán práce s předškoláky*
15. *Rozhodnutí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání dětí docházejících do MŠ* ve školním roce 2014/2015
16. *Evidenční list pro dítě v mateřské škole (školní matrika) – školní rok 2014/2015*
17. *Dokumentace související s realizací zápisu dětí do MŠ pro školní rok 2014/2015*
18. *Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje dítěte* vedené na pracovišti MŠ Horníkova 1 ve školním roce 2014/2015
19. *Zápisový arch z hospitace* vedené od ledna 2014
20. *Pedagogické rady - zápisy* od školního roku 2011/2012
21. *Porada č. 4* zápis z jednání pedagogické rady ze dne 9. září 2014 včetně prezenční listiny
22. *Výroční zpráva mateřské školy Údaje o mateřské škole za školní rok 2013/2014*
23. *Plán evaluace MŠ Horníkova, Evaluační dotazník pro rodiče našich dětí*
24. *Autoevaluace tříd za školní rok 2013/2014 (Kořata, Motýlci, Berušky)*
25. *Třídní kniha jednotlivých tříd MŠ* vedená ve školním roce 2014/2015 (7 ks)
26. *Směrnice úplatě v mateřské škole* ze dne 2. září 2014

27. Zápisy ze schůzek s rodiči – školní rok 2014/2015
28. *Knihy úrazů dětí* ve školním roce 2011/2012
29. *Knihy úrazů dětí, žáků a studentů* vedená ve školním roce 2014/2015
30. *Protokol O provedení odborně technické kontroly tělocvičného nářadí a sportovního zařízení a vybavení* ze dne 7. srpna 2014
31. *Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje dítěte*
32. *Formulář pro vstupní záznam dítěte*
33. *Rozvojový program pro psychický vývoj dětí s odloženou školní docházkou individuální vzdělávací program (4 kusy)*
34. Dokumentace k individuální integraci obsahující zejména Zprávy z odborných vyšetření, *Doporučení k zařazení dítěte do speciálního vzdělávání, Žádost o povolení vzdělávání podle individuálního plánu, Individuální vzdělávací plán pro školní rok 2014/2015*
35. *Souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga Č.j.: JMK 78157/2014 ze dne 1. srpna 2014 (2 kusy)*
36. *Rozvojový program pro psychický vývoj dětí s odloženou školní docházkou individuální vzdělávací program*
37. *S 1-01 Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2013*
38. Dokumentace k zajištění BOZ u dětí
39. *Finanční vypořádání dotací poskytnutým krajům za rok 2013*
40. *Přehled neinvestičních ukazatelů: Rozpočet upravený (Rozpočtový rok 2013)*
41. *Čerpání dotace ze SR za roky 2013*
42. *Čerpání dotace od ÚSC za rok 2013*

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Lucie Štěpánková, školní inspektorka

Lucie Štěpánková, v. r.

Bc. Magda Kuchařová, školní inspektorka

Magda Kuchařová, v. r.

Mgr. Lenka Čoupková, školní inspektorka

Lenka Čoupková, v. r.

Mgr. Jitka Trojánková, školní inspektorka

Jitka Trojánková, v. r.

V Brně 23. října 2014

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Roman Burda, ředitel školy

Roman Burda, v. r.

V Brně dne 24. října 2014

Připomínky ředitele školy/školského zařízení

Připomínky nebyly podány.